

Saarde Sõnumid

Nr 7 (222) 28. juuli 2021

Hind 0.40 €

Vallavanema veerg

Märkamatult oleme ületanud juuli keskpäiga, kuid suvi siiski veel kestab ja ka ilmad võimaldavad sel aastal suve täiel rinnal nautida.

4. juulil toimus Liivamäe lahingu mälestuspaigas lahingu 80. aastapäeva pidulik mälestustseremonia. Tseremonia raames avati mälestuspaigas Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 8. klassi lõpetanud õpilase Heimo Meola loovtöö tulemusena valminud mälestuspink. Aitäh! Selleks, et lahingu mälestused unustusse ei vajuks, kutsume kõiki, kel Liivamäe lahingust mälestusi või muud seni avaldamata materjali, seda vallavalitsusega jagama. Ootame igasugust lahinguga seotud informatsiooni e-posti aadressile info@saarde.ee, käsikirjalist materjali aga vallavalitsusse kohapeale.

Selleks aastaks on peetud nii Tali, Tihemetsa kui Surju piirkonnapäevad ja ka Kilingi-Nõmme linnapäevad. Erinevate toredate tegevustega pikitud soojadesse suvepäevadesse jätkus tegemisi kõikidele, kes seda soovisid. Kavast võis leida nii vanu tuttavaid ettevõtmisi kui ka uusi põnevaid tüljaid. Saarde Vallavalitsus tänab kogu piirkonnapäevade ja linnapäevade korraldusmeeskonda ning kõiki vabatahtlikke, kes oma panusega need sündmused meelde jäävaks tegid. Suur tänu ka Kalju Sarapuule piirkonna- ja linnapäevade fotografeerimise eest. Uute toredate kohtumisteni järgmisel aastal!

August ootab meid mitmete põnevate sündmustega. 20.-22.08.21 toimub Rannatee Romantikaöö festival, mille raames on oodata tšilliromantikat Kärsu külas, metsamüstikaromantikat Sigaste külas, veinimõisaromantika Allikukivi külas ja palju muud romantikat lähemal ja kaugemal. Uurige kindlasti täpsemalt veebilehelt <https://30aastat.ee/sundmus/rannatee-romantikaoo/>.

Sel aastal tähistab 21. augustil oma 20. sünnipäeva Saarde Kaitsepäev, mille kava on juubelile kohaselt eriliselt tihe ja põnev. Lauril toimub traditsiooniline laskevõistlus ning Kilingi-Nõmme perepäev, väitluspaneel ja suurejooneline kontsert, kus mängivad Kaitseliidu Pärnumaa maleva orkester Saxon brass bänd, Politsei- ja Piirivalve Orkester ja Metsatõll. Sündmuse korraldamisega on seotud väga suur hulk vabatahtlikke, toetajaid, asutusi ja ettevõtteid, et see päev kõikide külastajate jaoks meelde jäävaks muuta.

Kindlasti külastage 28. augustil taaskord kõiki üheks päevaks imeväel ilmuva Saarde valla kodukohvikuid ja garaažimüüke ning laske ennast meie toredatel kohvikupidajatel üllatada! Nad kõik teevad seda enda ja meie rõõmuks.

Toimused Saarde valla piirkonnapäevad

Sel aastal toimusid esmakordselt Saarde valla piirkonnapäevad, kus juulikuu nädalavahetustel pakkusid valla erinevad piirkonnad vahvaid ühistegevusi, võimalusi osaleda töötubades ja matkadel ning külas-

tada kodukohvikuid ja ettevõtteid. Ilm soosis igati ettevõtmisi ning külastajaid jagus kõikjale. Aitäh korraldajatele ja kõigile, kes panustasid ning oma koduõued külastajatele avasid! Samuti suur tänu fotograaf

Kalju Sarapule, kes sündmused fotolindile jäädvustas! Loodetavasti saab piirkonnapäevadest iga aastane traditsioon, mida oodatakse!

Fotod: Külli Karu ja Kalju Sarapu

Tali piirkonnapäev 3. juuli

Tihemetsa piirkonnapäev 17. juuli

Surju piirkonnapäev 24. juuli

XX SAARDE KAITSEPÄEV

LAURI KARJÄÄRIS KELL 8.00

SAARDE
KIHELKONNA
LASKEVÕISTLUS

Saarde Vallavolikogus

Saarde Vallavolikogu 16. juuni 2021. a istungil

- otsusega nr 29 otsustati lõpetada sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni ning haridus-, kultuuri- ja spordikomisjonide tegevus ja volitused;
- otsusega nr 30 moodustati Saarde Vallavolikogu alalise komisjonina 7-liikmeline humanitaarkomisjon ja määrati komisjoni tegevusvaldkonnad;
- otsusega nr 31 valiti Saarde Vallavolikogu humanitaarkomisjoni esimeheks Kristi Sutt ja aseesimeheks Avo Sinijärv, Saarde Vallavolikogu eelarve- ja arengukomisjoni esimeheks Jaanus Männik ja aseesimeheks Avo Tursk ning Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni esimeheks Ülo Liblik ja aseesimeheks Margus Kukk;
- otsusega nr 32 kinnitati Saarde Vallavolikogu humanitaarkomisjon koosseisus Erli Aasamets, Heidi Kodasma, Andres Annast, Marina Raid, Kinne-Riin Reest;
- otsusega nr 33 kinnitati Saarde Vallavolikogu eelarve- ja arengukomisjon koosseisus Rauno Lensment, Väino Lensment ja Hannes Isand;
- otsusega nr 34 võeti teadmiseks Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni aruanne Saarde valla konsolideerimisgrupi majandusaasta aruande ja revisjonikomisjoni tegevuse kohta;
- otsusega nr 35 kinnitati Saarde valla konsolideerimisgrupi 2020. a majandusaasta aruanne;
- otsusega nr 36 valiti Saarde Vallavolikogu revisjonikomisjoni liikmeks Peep Paimre;
- otsusega nr 37 võõrandati otsustuskorras Saarde vallas Jaamakülas asuv Saunaõue kinnistu hinnaga 400 eurot;
- otsusega nr 38 võõrandati otsustuskorras Iftar OÜ-le Saarde vallas Väljakülas asuv Tuule tee kinnisasi hinnaga 100 eurot;
- otsusega nr 39 võõrandati otsustuskorras Parve OÜ-le Saarde

- vallas Kilingi-Nõmme linnas asuv Pärnu tn 60 hoonestatud kinnistu hinnaga 23 000 eurot;
- otsusega nr 40 võõrandati otsustuskorras Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuvast Künka tänav L2 katastriüksusest ligikaudu 187 m² suurune osa vastavalt asendiplaanile hinnaga 1 euro ruutmeeter;
- otsusega nr 41 nimetati Saarde valla esindajaks Pärnumaa Omavalitsuste Liidu üldkoosolekule volikogu esimees Kadri-Aija Viik ja tema asendajaks volikogu aseesimees Erli Aasamets ning vallavanem Külli Karu ja tema asendajaks vallavalitsuse liige Martti Rooden;
- otsusega nr 42 nimetati Saarde valla esindajaks Eesti Linnade ja Valdade Liidu üldkoosolekule volikogu esimees Kadri-Aija Viik ja tema asendajaks volikogu aseesimees Erli Aasamets ning vallavanem Külli Karu ja tema asendajaks vallavalitsuse liige Martti Rooden;
- otsusega nr 43 otsustati võtta Saarde vallale laenu kuni 1 125 000 eurot planeeritud investeerimisprojektide teostamiseks;
- otsusega nr 44 määrati Saarde Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvaks 15, moodustati Saarde Vallavolikogu valimisteks üks valimisringkond, mille piiriks on Saarde valla piirid ning määrati valimisringkonna nr 1 mandaatide arvaks 15;
- otsusega nr 45 moodustati Saarde valla valimiskomisjon 5-liikmelisena, sh komisjoni esimees. Valimiskomisjoni esimeheks on Saarde vallasekretär. Nimetati Saarde valla valimiskomisjoni liikmeteks Jutta Aasa, Ly Loorents, Anne Saar, Aire Aldoja ja asendusliikmeteks Aime Vill ja Heili Tohv.

Signe Laagus
sekretär

Saarde Vallavalitsuse istungitel

16. juunil 2021. a

- võeti vastu korraldus sotsiaalhoolekande küsimuses;
- kinnitati 2021. a üldharidusliku kooli lõpetaja toetuse väljamaksmine;
- otsustati maksta lastelaagri toetust;
- otsustati korraldada Saarde valla heakorrakonkurss ja moodustati konkursi läbiviimiseks komisjon koosseisus esimees Külli Karu, liikmed Kaie Sakala, Kalev Lillemets, Eesi Kolla, Peep Põlma, Tiiu Tammiste, Kadi Kuru;
- väljastati ehitusluba puurkaevu rajamiseks asukohaga Pärna, Kalda küla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba üksiklamu püstitamiseks aadressile Eha tn 1b, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba MoTeh OÜ-le mängulinnaku PRAKTIK 0451 paigaldamiseks aadressile Keslinna park, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba garaaži laiendamiseks aadressil Liivanurme, Väljaküla, Saarde vald;
- anti kasutusluba üksiklamu kasutusele võtmiseks aadressil Kasepõllu vkt 5, Rabaküla, Saarde vald;
- anti kasutusluba mänguväljaku linnaku kasutusele võtmiseks aadressil Asuvere tee 10, Tihemetsa alevik, Saarde vald;
- anti kasutusluba mänguväljaku võrkpüramiidi kasutusele võtmiseks aadressil Asuvere tee 10, Tihemetsa alevik, Saarde vald;
- nõustuti Saarde vallas Jaamakülas asuvate Segasumma katastriüksuse jagamise ja Segasumma ja

- Hudsoni katastriüksuste piiride muutmise ja määrati katastriüksuste sihtotstarbed ja aadressid;
- seati tähtajatu sundvaldus Saarde vallas Lodja külas Rinnaku-Münniku tee kinnistule Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus kasuks. Sundvalduse ala pindala on ligikaudu 492 m² vastavalt korraldusele lisatud asendiplaanile (lisa nr 1). Sundvaldus seati sidemaakaabelliini paigaldamiseks ja talumiseks ning majandamiseks kaitsevööndi ulatuses;
- muudeti Kilingi-Nõmme Klubi tasuliste teenuste hinnakirja;
- anti tegevusluba projektlaagri korraldamiseks;
- määrati rahaliste tehingute tegija;
- otsustati ajutiselt sulgeda Tali Lasteaed perioodil 23. juuni – 23. juuli 2021;
- muudeti Saarde Vallavalitsuse tasuliste teenuste hinnakirja;
- anti luba 19. juunil 2021. a Kilingi-Nõmme suveaias toimuval avalikul üritusel „Kilingi-Nõmme suvepidu“ ülemäärase müra ja valgusefektide tekitamine ajavahemikus kell 19.00 – 01.00;

22. juunil 2021. a

- pikendati üürilepingut;
- kinnitati Kilingi-Nõmme linnas asuva Pärnu tn 46 hoonestatud kinnistu võõrandamiseks korraldatud läbirääkimistega suulise enampakkumise tulemused ja kinnitati enampakkumise võitjaks Tulundusühistu Sinilind pakkumisega 56 000 eurot;

09. juulil 2021. a

- määratleti rahaliste tehingute tegija ülesanded;

- kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuse kasutamise kohta esitatud projekti aruanded;
- anti soodustused olmejäätmeveol;
- väljastati ehitusluba puurkaevu rajamiseks asukohaga Sossi, Kamali küla, Saarde vald;
- otsustati kuulutada välja ja viia läbi riigihange „Soojusenergia ostmise“ (viitenumber 238984) avatud hanke menetlusena ning määrati pakkumuste hindamise kriteeriumiks madalaim hind;
- otsustati ajutiselt sulgeda Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus perioodil 19. juuli kuni 01. august 2021;
- määrati Saarde valla valimiskomisjoni asukohaks Saarde vallamaja aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, 86304 Saarde vald, Pärnu maakond;
- otsustati juulikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 200 eurot;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- muudeti üldharidusliku kooli lõpetaja toetuse väljamaksmise korraldust seoses ühe õpilase kooli mittelõpetamise tõttu;
- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule ja Saarde Vallavolikogu eelarve- ja majanduskomisjonile menetlemiseks eelnõud „Saarde valla 2021. a I lisaeeelarve“ ja „Rahalise kohustuse võtmiseks nõusoleku andmine“.

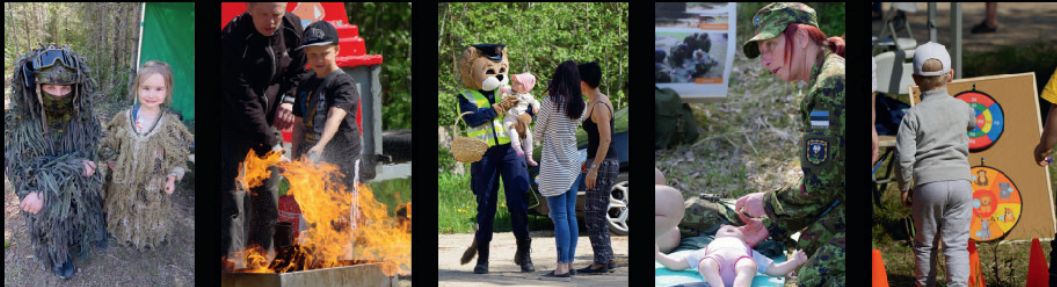
Signe Laagus
sekretär

XX SAARDE KAITSEPÄEV

KILINGI-NÖMMES 21. AUGUSTIL KELL 12-17

PEREPÄEV

Ligi 50 õpetlikku näidisesinemist ja tegevuspunkti kogu perele

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised toimuvad 17. oktoobril 2021. aastal

- Valimisnädal algab esmaspäeval ja koosneb kuuest eelhääletamise päevast ning lõpeb pühapäeval, valimispäeval.
- Eelhääletamise perioodil, 11.-16. oktoober 2021, on võimalik oma hääl anda elektrooniliselt.
- Alates 2021. aastast valijakaarte valijatele enam ei saadeta. Selle asemel koostatakse valimiste teabeleht. Valimiste teabeleht sisaldab teavet hääletamisõiguse tingimuste kohta ning hääletamisvõimaluste kohta konkreetses vallas või linnas.
- Valimispäeval saab hääletada ükskõik millises oma elu-

kohajärgses valimisringkonna hääletamisruumis.

- Valimisjaoskonna hääletamisruumis kontrollitakse valija hääleõigust elektroonilisest valijate nimekirjast. Hääletamisedeli saamisel antakse allkiri allkirjalehele.

Lisainfo valimised.ee.

Saarde Vallavolikogu 16. juuni 2021. a istungil

- * määrati Saarde Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvaks 15;

- * moodustati 17. oktoobril 2021 toimuvateks Saarde valla haldusterritooriumil üks valimisringkond numbriga 1, mille

piiriks on Saarde valla piirid;

- * määrati valimisringkonna nr 1 mandaatide arvaks 15;

- * moodustati Saarde valla valimiskomisjon 5-liikmelisena;

- * nimetati Saarde valla valimiskomisjoni liikmeteks Juta Aasa, Ly loorents, Anne Saar ja Aire Aldoja ning asendusliikmeteks Aime Vill ja Heili Tohv.

Valimiskomisjoni tööaeg

alates 18.08.2021 (va 20.08 ja 07.09) – esmaspäev, teisipäev, neljapäev, reede kell 09.00-12.00 ja kolmapäev 13.00-16.00;

07.09.2021 kell 09.00-18.00 (Saarde valla valimiskomisjoni 09.07.2021 otsus nr 9).

Algas registreerimine vanemlusprogrammi Imelised aastad

Saarde Vallavalitsus koostöös Tervise Arengu Instituudiga viib 2021. aastal 17. augustist kuni 07. detsembrini läbi vanemlusprogrammi „Imelised aastad”.

Koolitusprogrammi „Imelised aastad” eesmärgiks on aidata vanematel ennetada laste käitumise- ja arenguprobleeme ning omandada vajalikke vanemlikke oskusi. Koolitusel vaadatakse videoklippe erinevatest suhtlemisulokordadest. Toimuvad arutelud ja grupitööd, kus harjutatakse uute oskuste omandamist kahe kogenud koolitaja abiga.

Koolitus toimub Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll üks kord nädalas 2–2,5 tundi. Kokku on 16 kohtumist (4 kuud) tööpäeva õhtuti. Grupis osaleb kuni 14 lapsevanemat, ühest perest eelistatavalt nii ema kui isa, aga osaleda võivad ka lapse vanavanemad või teised

temaga igapäevaselt tegelevad täiskasvanud. Et koolitusel saaks osaleda kogu pere, korraldatakse koolitusega samades ruumides lastehoid ning kõikidele osalejatele pakutakse kerget einet. Koolitusprogrammi viivad läbi vastava väljaõppe saanud grupijuhid Merike Angerjäär ja Merike Adele Mee.

Koolitus on lapsevanematele tasuta.

Hea lapsevanem! Kui Sa tunned, et ülalpool kirjeldatu pakkus Sulle huvi ning Sa oled valmis panustama enda ja oma lapse kooskasvamisse, siis võta koolitusele registreerumiseks või lisainfo saamiseks ühendust Saarde valla lastekaitse spetsialisti Merike Maidle (tel 5331 4122; merike.maidle@saarde.ee) või sotsiaalnõuniku Marina Raidiga (tel 5324 7231; marina.raid@saarde.ee)

Märgukiri poliitilise mainekujunduse vältimiseks omavalitsuste infolehtedes valimiseelsel ajal

Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon on seatud kontrollima erakondade, valimisliitude ja valimistel osalevate isikute rahaasju. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste lähenedes on komisjonile silma jäänud, et sel perioodil võib nii mõnegi valla ja linna infolehdest leida poliitilist erahuvi sisaldavaid sõnumeid, st varjatud poliitilist reklaami. Tuletame kõigile kohalikele omavalitsustele meelde, et maksumaksja raha eest väljaantavad infolehed ei ole koht, mida tohiks kasutada erahuvides tehtavaks poliitiliseks mainekujunduseks.

Üldine põhimõte on, et omavalitsuse teave, olenemata, kus seda avaldatakse – omavalitsuse infolehes või mujal, peab lähtuma ainult ja ainult avalikust huvist. Tihti tehakse poliitilise eesmärgiga mainekujundust sageli varjatult, nõ „ridade vahel”.

Konkreetselt peab komisjon avaliku huviga otseselt vastu-

olus olevaks teavet, mis sisaldab üleskutset hääletada volikogu valimistel konkreetselt mõne erakonna, valimisliidu või kandidaadi poolt.

Kuid keelatud poliitilise mainekujundusena tuleb komisjoni hinnangul vaadelda ka ilmingud, kus kritiseeritakse võimulolijate oponente või poliitilisi konkurente.

Kui Erakondade Rahastamise Järelevalve Komisjon tuvastab kirjeldatud poliitilise mainekujunduse ilmingu, algatab ta menetluse erakonna, valimisliidu või poliitiku suhtes, kes maksumaksja raha eest poliitilist reklaami teinuna on saanud keelatud annetuse. Menetluse läbiviimise aluseks komisjonis on erakonna-seaduses sisalduvad keelud: esiteks, kasutada valimiskampaania läbiviimiseks avalikke vahendeid, sh kohaliku omavalitsuse raha, ja teiseks, vastu võtta annetust kohalikult omavalitsuselt kui juriidiliselt isikult.

Riigikontroll viis 2017. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimiste järel läbi auditi Omavalitsuste teavitustegevus valdade ja linnade infolehtedes, milles soovitati kohalikel omavalitsustel kehtestada põhimõtted selleks, et omavalitsuse infolehes jt omavalitsuse teavituskanalites oleks tagatud maksumaksja raha kasutamine vaid avalikes huvides.

Riigikontrolli auditis tõdeti, et enamiku valdade ja linnade infolehtedes ei tuvastatud eelmiste volikogude valimiste eel, et omavalitsused oleks avaldanud teavet, mis oleks olnud vastuolus avaliku huviga. See näitab, et parteipoliitiliselt on neutraalne teavitustegevus valdade ja linnade infolehtedes võimalik ja sõltub poliitilisest tahtest ja kultuurist.

Liisa Oviir
Komisjoni esimees

Alates 1. septembrist teenindavad Saarde valla õpilasliine kaks uhiuut Mercedes-Benz bussi

Osaühing Saarde Kommunaal, kes vastutab Saarde vallas õpilasliinide toimimise eest, võttis eelmisel nädalal kasutusliisinguks kaks uut Mercedes-Benz

Sprinter bussi. Bussid hangiti riigihanke kaudu. Varem kasutusel olnud IVECO ja Mercedes-Benz bussid tagastati.

XX SAARDE KAITSEPÄEV

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS 21. AUGUSTIL 17.00

VÄITLUSPANEEL
modereerib Toomas Sildam

Kaitseliidu ülem
Riho Ühtegi

PPA peadirektor
Elmar Vaher

Think before you post

Jerevan, Armeenia
4.06 - 11.06.21

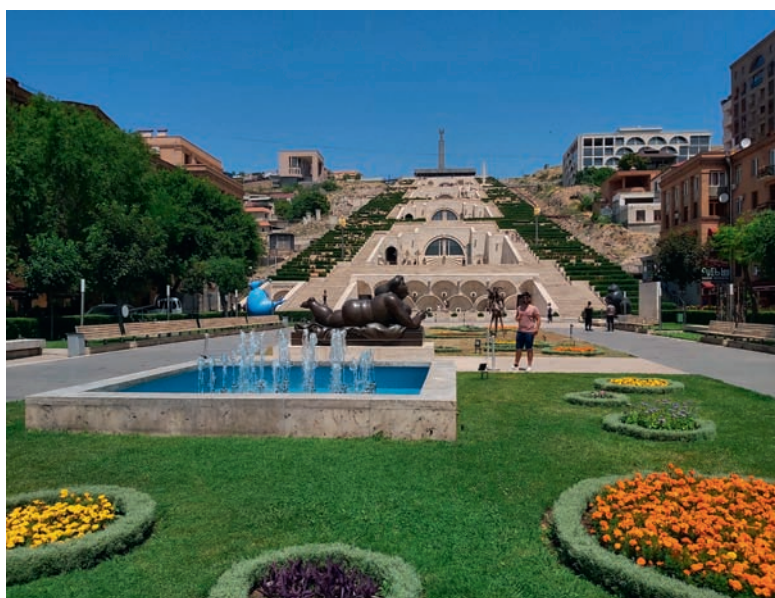
Mul avanes suurepärase võimalus võtta osa ja esindada Kilingi Nõmme Lasteaeda Krõll' „Mõtlen enne postitamist” (Think before you post) koolitusprogrammis, mis on noorsootöötajate liikuvus, KA1 koolituskursus, Erasmus+ raames.

Hariduselt olen noorsootöötaja ning laste ja noortega koostööd teinud vahelduva eduga erinevates riikides Austraalia, Inglismaa) aastast 2004 kuni tänase päevani.

Koolituse viisid ellu Copernicus Berliin ja Copernicus Jerevan. Koolituskursus toimus Jerevanis, Armeenias ja see hõlmas 32 noorsootöötajat 8 erinevast riigist (Saksamaa, Poola, Hispaania, Eesti, Venemaa Föderatsioon, Moldova, Ukraina ja Armeenia).

Mõtlen enne postitamist” eesmärk on noorte kriitilise mõtlemise arendamine uute pädevuste kaudu. Võimaldab laste ja noortega töötaval inimestel kohandada oma pedagoogikat nii, et see hõlmaks ka vastutustundlikku tehnoloogia kasutamist, noorte/laste teadlikkuse suurendamist digitaalse jalajälje kujundamisel.

Projektis kasutati mitteformaalse õppe metoodikat, sealhulgas meetodeid nagu jäämurdjad,

nimemängud, mõtlemisgrupid, töötamine kultuuridevahelistes alarühmades hõlbustamaks arutelu, loovust ettekannetes, simulatsioonid, juhtumianalüüs ja arutelud. Esialgu süütuna tunduvad fotod peost, rannas peesitamisest, artiklite jagamisest kontrollimata allikate ja faktide vettpidavust, kujundavad meie mainet sotsiaalmeedias rohkem kui seda arvata oskame. Projektis jagati ja arutleti teemade üle, mis eranditult pea meist igapäevast puudutab suuremal või vähemal määral.

Endalt tuleks küsida:

- Kuidas minu digitaalne jalajalg mõjutab minu tuleviku võimalusi?
  - Kuidas lugu pidada oma sõprade digitaalsest jalajäljest?
  - Plussid ja miinused oma digitaalse jalajälje kujundamisel?
  - Mil moel võib minu digitaalne jalajalg kahjustada tööle kandideerimist?
  - Kuidas oma digitaalset jalajälge vähendada?
- Oluline pole mitte oma kontode kustutamine vaid teadlik ja analüütiline navigeerimine vastavatel platvormidel. Oskuslikult ja tead-

likult saame sotsiaalmeedia oma kasuks pöörata.

44% palkavatest juhtidest ja tööandjatest on avastanud kandidaatide sotsiaalmeedia profiilil sisu, mis põhjustas selle, et nad selle inimese tegelikult palkasid. Küsitatud tööandjate sõnul on selle peamine põhjus: Kandidaatide taustteave toetas nende kutsevalifikatsiooni (38%), kandidaat näitas suurepäraseid suhtlemisoskusi (37%), kandidaat näitas professionaalset mainet (36%), kandidaat näitas üles loovust (35%).

Samuti pole hea mõte lihtsalt sotsiaalmeediast täielikult lahti saada. Tööandjatele ei meeldinud kandidaadid, kellel puudus sotsiaalmeedias osalemine. 57% tööandjatest väitis, et on palju vähem tõenäoline, et helistab kellelegi, kui see inimene on nõi. „veebitont”.

Kui teid ei leita veebis, nähakse teid varjulisena. Seega profiilide kustutamine pole oluline, vaid hoopis oma infovoo puhastamine.

Kus me olime?

Jerevan on Armeenia pealinn, pakkudes külastajale suurepärase baasi riigi avastamiseks ja mõningaid huvipunkte, mida saab uurida turvalises keskkonnas. Jerevan on meeldiv linn, mis peegeldab

armeenlaste tegelikku olemust ja kus maastikul domineerib alati kohal olev Ararati mägi.

Ma pole juba ammu saanud mahti külastada paika, kus domineerib suur külalishakus. Armeenlased on väga uhked oma maa, pealinna, toidu ning veini üle. Nad on suurepäraseid võõrustajad ning kokad. Väljas süüa, juua on suhteliselt soodne ning pea kõik on imeliselt värsked ja maitsevad. Jerevani kesklinn on moodne ning kaasaegne, samas mõnusaalt vana, ajalooliselt hõnguline, segu Oriental ja Vahemere stiilist. Tänavad on ääristatud mõnusate vabaõhu restoranide, poekete ja esmapilgul võib jääda mulje, et hulkuvate koertega. Tegelikult on kõik koerad Jerevanis arvel, registreeritud, vaktsineeritud, sil-distatud, toidetud jne. Peesitavad palava päikese eest pöösaste all ja ei häiri kedagi; nagu neljajalgseid tuvid. Jerevanis on väga turvaline ringi liikuda ka hilisel ajal. Liikluses ainult vaataksin ette, valitseb mingi kirjutamata reeglite kogum, milles ainult kohalikud juhivad orienteeruvad.

Side lõpp...

Marika Evert

Kilingi-Nõmme Lasteaed Krõll
Liikumisõpetaja

Taluliit kutsub ühinema märgiga „Ehtne Talutoit“

Eestimaa Talupidajate Keskliit kutsub talutootjaid ühinema märgiga „Ehtne Talutoit“, et Eesti tarbijatele üha suuremates kogustes kodumaiseid talutooteid pakkuda.

Kaubamärk „Ehtne Talutoit“ loodi 2014. aastal Eestimaa Talupidajate Keskliidu poolt ja tänaseks on sellega ühinenud pea kuuskümmend Eesti talutootjat. „Ehtne Talutoit“ märk tähistab tarbija jaoks naturaalselt, värsket ja maitavat toitu ning märgi alla mahuvad nii talus toodetud põllumajan-

dussaadused, toiduained kui ka nende töötlemisel saadud valmistoidud.

„Peretalud on Eestis oma suuruse, tootmisviiside ja toodangu poolest väga mitmekesised ning nende tootesortiment on lai. Tänu taludele on meil olemas mahetoid, kitse- ja lambakasvatus, lihavedelkasvatus, köögivilja-, puuvilja- ja marjakasvatus, maitse- ja ravimtaimede kasvatus ja veel palju muud. Talutoidu suurimaks trumbiks ongi selle erilisus ja mitmekesisus, rõhku pannakse nüans-

sidele. Paljud talud püüavad tänapäevast toitu toota vanu toidu kasvatamise ja valmistamise traditsioone jälgides ja see kajastub ka maitstes. Talutooted on tavaliselt

värsked ja säilitus- ning värvainetevabad,” sõnas Eestimaa Talupidajate Keskliidu tegevjuht Kerli Ats, innustades talutootjaid märgisega liituma. „Ehtsa Talutoidu

taga on kodumaised talunikud, kelle isiklik hool ja suhtumine on see mis teeb talus valminud toidu väga eriliseks,” rõhutab Ats.

„Ehtne Talutoit“ märk ei konkureeri mitte ühegi taluniku enda kaubamärgiga, vaid pakub neile hoopis lisaväärtust. Ehtsa Talutoidu märgi taotlemine on väga lihtne. Selleks tuleb minna veebilehele ja tutvuda märgi kasutamise tingimustega. Kui taluniku toodang vastab märgi tingimustele, siis tuleb täita taotlusankeet, mis asub aadressil <https://talutoit.ee/liitu-margiga/#taida-taotlusankeet>.

toit.ee/liitu-margiga/#taida-taotlusankeet. Juba „Ehtne Talutoit“ toidumärgistusega liitunud tootjate nimekirjaga saad tutvuda siin: www.talutoit.ee

Tootjatele, kellel on õigus kasutada ehtsa talutoidu märki, kehtivad selged nõuded ja reeglid, mille täitmist kontrollib Eestimaa Talupidajate Keskliit.

Gelis Pihelgas

Projektijuht
tel: +372 553 1571
e-post: gelis@taluliit.ee

XX SAARDE KAITSEPÄEV

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS 21. AUGUSTIL 19.00

Kaitseliidu Pärnumaa
maleva orkester **SAXON**
brass band

**POLITSEI- JA
PIIRIVALVEORKESTER**

ansambel **METSATÖLL**

Kivake ratastel

Juunikuu väljasõidu-nädalal seadsime eesmärgiks tõsta noorte aktiivsust, võimaldades noortele uusi kogemusi, suurendades ühiskondlikke teadmisi ja avardades kultuuriajaloolist silmaringi. Nii me siis Saarde noortega külastasimegi Valgeranna seiklusparki, Alpaka-farmi, jalutasime Pärnu muulil, Rüütli tänaval, kui ka Koidula pargis. Arutasime, asjade tekke põhjuseid, mis eesmärk on muulil, miks Papa Jannseni pronkskuju seisab just Pärnus Rüütli tänaval või mis tähtis dokument loeti ette Endla teatri rõdult 23. veebruaril 1918. Vaatasime üle, kus asuvad Pärnu linna tähtsad hooned ja asutused, nagu näiteks Linnavalitsus, spordihoone, raamatukogu, kontserdimaja. Tähtsale kohale seadsime ka noorte isemajandamise (peast arvutamise) oskuse, kus noor sai ise otsused teha kaasa antud taskuraha kasutamise osas ja lõuna Pizzaresto-

ranis oli nii mõnelegi noorele esmakordne kogemus.

Bändiringi noorte väljasõidu eesmärk oli külastada Rõngus asuvat Pillimuuseumi. Meie ees avanes muusikainstrumentide ajalugu, suur hulk erinevaid pille, erinevatest aegadest. Muuseumisse on vaatamisväärsusena hoiule antud pille ka kuulsate muusikute poolt, mil-

lest tulenevalt mitmete pillide kohta oli muuseumipidajal rääkida oma huvitav lugu. Meie lastele pillimuuseumis väga meeldis ja külalislahkusele tasuti väärise, omapoolse väikese kontserdiga. Loomulikult ei sõitnud me mööda teeäärde jäävatest vaatamist väärivatest kohtadest, nagu Karksi-Nuia lossimäed ja ürgorg, Helme koopad, Võrtsjärve Järvemuuseum, kus põhiekspositsiooni moodustavad elusad Eesti mageveekalad, jalutasime üle rippilla Viljandi lossimägedes, kus mõnusat jahutust ja meelehead pakkus masinajäätis. Iga väljasõidupäeva õhtul olime kuuldust-nähtust väsinud, kuid õnnelikud.

Heli Juhkamsoo

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse juhataja

Eestimaad avastamas

Kui ilmus reklaam KiVaKe ratastel, siis esimesena võtsid ühendust täiskasvanud, kes soovisid samuti väljasõidul osaleda. Nii saigi plaani võetud eraldi vabaajakeskuse täiskasvanute huviringidele suunatud väljasõit. Mis seal salata, kuna enamustel vanust juba omajagu ja väike energeetiline tervendav vann kulub igapäevasele marjaks ära, siis võtsime reisi sihi Järvamaale, Kirna mõisa suunas. Kuid nii nagu ikka reisides, põikasime sisse ja vaatasime üle ka kõik tee äärde jäävad huvipakkuvad ja põnevad kohad nagu Halliste Kirik, Heimtali mõisakompleks,

Olustvere ja Särevere õppekompleksid, Kurgja Talumuuseum. Huvi pakkusid meile Suure-Jaani, Tootsi, Vända ja ikka selleks, et näha kuidas arenevad teised Eestimaa asulad. Imetlesime kenasti korda tehtud Tori keskasula stiilset hoonestust ning oma silmaga sai üle vaadatud ka vastvalminud Sindi karestik. Oli vahva päev, suurepärase reisiseltskond, koju kaasa saime palju mõnusaid emotsioone kaunistest Eestimaa paikadest.

Heli Juhkamsoo

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse juhataja

Surju mängu- ja seiklusringi noorte kahepäevane seiklus Soomaal

Otsustasime südasuvel minna 9 noorega kaheks päevaks Soomaale seiklema, et avastada uusi paiku ja saada osa põnevatest väljakutsetest. Esimene päev kulges mõnuses kanuusõidu rütmis, kus kaassõitjatena ei puudunud parmudki. Kohtusime oma retkel ka kahe põdraga, kes oma täies hiilguses ja suuruses nii mõnelgi meist südame värisema pani. Teekond ise pakkus aga huvitavaid väljakutseid, kord laia jõena loogedes, kord läbi pilliroo rühkides, ikka kanuudes sees istudes ja siis jälle jalgupidi vees, kanuusid taga tassides. Noored olid

südikad ja hoidsid üksteisel rõõmsat meelt üleval. Õhtuks jõudsimme Karusko- sele, kuhu sai suur telk püsti

pandud, tulepulgaga lõkke süütamist proovitud ja seiklusmängudega koostöödki harjutatud. Noorte enda

tehtud kana-riisiroog ja lõkel küpsetatud šokolaadibanaanid maitseid peale pikka päeva ütle mata hästi.

Kosutavat jahutust pakkus jõgi ujumishuvilistele kogu õhtuks.

Teisel päeval suundu-

sime jalgsimatka Ingatsi matkarajale, mis algab Karuskosel ja kulgeb piki metsasihti Kuresoo rabarinakule. Raba serval asuvast vaatetornist avanes meile imeline vaade rabamaastikule ja üle raba paistvale Toonoja metsatukale. Liikusime mööda laudteid maaliliste laugaste vahele, kus käisime ujumas. Aitäh kõikidele osalistele, oli meelde jääv retk. Kohtume õige pea uutel seiklusradadel.

Daily Harjaks

Surju Rahvamaja mängu- ja seiklusringi juhendaja

XX SAARDE KAITSEPÄEV KILINGI-NÕMMES 21. AUGUSTIL

**LASKEVÕISTLUS
PEREPÄEV
VÄITLUSPANEEL
KONTSERT**

Tulekul on XX Saarde Kaitsepäev

21. augustil 2021.a. leiab Saarde vallas aset 30. Eesti Vabariigi taasiseseisvumise aastapäevale pühendatud ning järjekorras 20. Saarde Kaitsepäev. Aastatega on esialgselt laskevõistlusena peetud üritusest välja kasvanud laiemat kogukonda kaasav perepäev. Juubeliüritust alustab traditsiooniline laskevõistlus, kus mõõtu võetakse nii individuaalselt kui võistkondlikult kokku seitsmes erinevas laskedistsipliinis. Keskpäeval valitavad Kilingi-Nõmme keskuse ligi 50 erineva asutuse ning vabatahtliku organisatsiooni, kes perepäeva raames tutvustavad enda tegemisi ning võimalusel pakuvad aktiivseid käeajutusi ka külalistele. Päevale lisavad põnevust

politsei eriuksuse K-komando, päästjate ja kaitseliitlaste näidise-sinemised. Öhtupoolikul asuvad Suveaias väitlustulle Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor Elmar Vaher ja Kaitseliidu ülem Riho Ühtegi, keda usutleb kaitseteemalise debati käigus ajakirjanik Toomas Sildam. Päeva lõpetavad suurejoonelise kontserdiga Kaitseliidu Pärnumaa maleva orkester SAXON brass bänd ja PPA orkester, kellest viimasega astub ühiselt lavale ka õhtu peaesineja ansambel Metsatöll. Saarde Kaitsepäeva edukasse läbiviimisse panustab üle 300 ametniku ja vabatahtliku, kes ootavad üritusest osa saama mitmeid tuhandeid huvilisi üle Eesti.

PÄEVAKAVA

➤ **LASKEVÕISTLUS** kell 8.00 -13.00 Lauri karjääris, kell 12-15.00 Saarde Täpsuskütt (vibu+õhkrelvast laskmine) Kilingi-Nõmme Suveaia kõrval.

➤ **PEREPÄEV** kell 12.00 - 17.00 Kilingi-Nõmme keskuses Ligi 50 õpetlikku näidisesinemist ja tegevuspunkti kogu perele.

➤ **Alates 17.00 Suveaias**

VÄITLUSPANEEL: Kaitseliidu ülem Riho Ühtegi ja PPA peadirektor Elmar Vaher, modereerib Toomas Sildam.

- **TUNNUSTATAKSE** laskevõistluse parimaid.

- **KONTSERT:** Kaitseliidu

Pärnumaa maleva orkester **SAXON** brass bänd, **POLITSEI- JA PIIRIVALVE ORKESTER, METSATÖLL.**

KAITSEPÄEVA SISUSTAVAD: • Ateljee46 • Droon.ee • Eesti Kaitseväge • Eesti Naabrivalve • Eesti Punane Rist • Ervita Shooting Club MTÜ • ESTSAR MTÜ • Jaagupi Vabatahtlik merepääste • Kaitseliidu Pärnumaa malev • Keskkonnaamet • Kilingi-Nõmme Gümnaasium • Kilingi-Nõmme klubi • Marina Külakoda • Naiskodukaitse • Politsei- ja Piirivalveamet • Pärnu kiirabi • Pärnumaa Märjad käpad MTÜ • Pärnumaa vibujaht • Päästeamet • Retrokohvik Ladu5 • Saarde Vabatahtlikud

Pritsumehed • Saarde Vallavalitsus • Tali jahiselts • Tihemetsa jahiselts • Transpordiamet • Vanglateenistus • Politsei- ja piirivalvekolledž • Maksu- ja Tolliamet, Uurimisosakonna Lääne talitus •

TOETAJAD: • Andres Ots • Kriscontrol OÜ • Köveri puhkeskeskus • Nõmmepoisid OÜ • OÜ Metsis • Pärnumaa Jahimeeste Liit • Ramudden • Saarde Kommunaal OÜ • Saarde Vallavalitsus • Sinilind ehitus • Tuisu OÜ • UC Rent • Henkell-Freixenet Eesti AS • Weiss OÜ • Maivel OÜ • Sanbruno OÜ • Virosan OÜ • Olio Projekt OÜ • Kilingi-Nõmme Gümnaasium • Grossi Toidukaubad • Peep Paimre

Kontakt: kaitsepaev@gmail.com

Jaanipäev

Jaanipäeva planeerides on igal aastal tulnud loota, et oleks vihmavaba päeva ning hoolealused õue tuua ja koos jaanipäeva tähistada. Sel aastal oli hoopis teisiti. Tavapärase kella üheteistkümnese algusaja asemel sai sündmuse eelõhtul nihutatud koosviibimine tunni võrra varasemaks, kuna oli oht, et kell 11 võis ilm olla juba nii kuum ja õues viibimine võis tervisele liiga tegema hakata. Külla kutsutud esi-nejad Ave, Aare ja Martti Lähkma külaseltsist olid mõistvad, vastutulelikud

ning kiired reageerijad. Seepärast saigi juba kell kümme väike tuleke süüdatud ja muusikahelid aias valla päästetud. Esimese looga õnnitlesime kõiki suvekuude sünnipäevalapsi. Planeeritav 20 minutiline esinemine oli märkamatu meeldivas õhkkonnas saanud 40 minutiliseks kontserdiks, kus sai ka kaasa laulda. Sooviloona kõlanud Ukuaru valsi järgselt mainis Ave, et selle loo jaoks oleks küll akordionil asemel lõõtsa vaja läinud. Võtsin kohe sõnasabast kinni

ja järgmine kord ootame seda toredat seltskonda lõõtsaga meile külla.

Ühiselt tegutsedes ja suurte puude varjus istudes sai jaanituld nautida, mis siis, et seekord oli jaanitõke pisike.

Täname kõiki SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse aias jaanitule toimumisele kaasaaitamise eest!

Kristi Sutt

SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse juhataja

Tähistati Liivamäe lahingu aastapäeva

4. juulil möödus 80 aastat Liivamäe lahingust, mis oli üks esimesi Eesti pinnal toimunud 1941. aasta suvesõdadest. Meenutusüritusel Liivamäe lahingupaigas mälestusristi juures võtsid sõna ürituse peakorraldaja Pärnumaa maleva liige Arvi Laasme, volikogu esimees Kadri-Aija Viik, sõjaajaloolane Arvi Nõmm, Eesti leegionäride sõprade klubi esindaja Alar Ehala ning meediaekspert Raul Rebane. Lisaks sõnavõttudele esinesid ka Kilingi-Nõmme Muusikakooli akordionistid.

Mälestusüritust jäi meenutama mälestuspink, mille

Liivamäe lahingu mälestusüritusel. Foto: Karmen Vesselov, Kikepera malevkond

valmistas Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilane Heimo Meola.

Saarde Vallavalitsus teeb üleskutse kõigile, kel on

mälestusi Liivamäe lahingust või suvesõdadest, neist kirjalikult teada andma Saarde Vallavalitsuse e-posti aadressile info@saarde.ee.

Eesti Mälu Instituut tänab Sind, kaitseliitlane, et oled andnud oma panuse pandeemiaga võitlemis

Oma tänu soovime väljendada praktiliselt: tule põnevale Patarei vangla näitusealale (Kalaranna 28, Tallinn), näita kassas oma ametitööndit või -tunnistust ja saad muuseumisse sisse tasuta!

Igale Sinu kaaslasel kehtib soodustus (tavapilet 8 eurot, Sinu kaaslastele 5 eurot). Patarei vangla elamusrohel

näitusealal saad tutvuda maja 200-aastase ajaloo, seal süütuid vangistanud kuritegelike režiimide olemuse ning ohvrite saatustega. Seda kõike ehtsas vanglaolustikus, mis ütleb rohkem, kui tuhat sõna.

Muuhulgas saad näha Vello Hindreuse Siberis 1950. aastatel tehtud unikaalsete fotode näitust. Varu

külastamiseks vähemalt tund aega.

Näituseala on avatud K-P kl 10-18 (viimane sissepääs kl 17.15). Soodustus kehtib kuni 15. septembrini. Ootame Sind koos sõprade ja perega!

Vahvaid elamusi soovides

Merit Arumäe

Kaitseliidu Pärnumaa maleva staap

Saarde läbi ajaloo prisma

234

Mitu aastakümnet on käesolev Liivamäe lahingu punaste seltsimeeste originaal ülestunnistus olnud minu käes hoiul. Nüüd siis juubeli puhul avaldan lahingust enesest seltsimeeste kirjapandu ja kus on palju „vassimist“.

Olev Paukson

Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee Ajaloomusiumis Instituudile

Allik Joann Ivani poja ja Koppel Karl Antsu poja meenutusi 1941. aasta juuli sündmustest Kilingi-Nõmme Linna Linavabriku keldris kinnipeetute piinamiste ja ebainimlikest käitumisfaktidest.

Käsi tõrgub kirjutamast kui meie Koppel Karlaga neid koletuid sündmusi meenutasime 8.ndal juulil 1985, mis sündis ligi 45e aasta eest selles väikeses, muidu rahulikus maakonna linnakeses.

Püüame lühidalt mõnida neist koletustest ja nendest inimestest veel midagi meelte tuletada mis on küll juba võrdlemisi raske, kuna sellest on siiski juba möödunud nelikümmend viis aastat, ja meiegi need elavad tunnistajad oleme vanaks saanud, sellepärast polegi enam võimalik kõikide inimeste nimesid enam meelte tuletada nii põhjalikult kui seda oleks vaja, kuid usun, et tuleb ka sellega leppida.

Fašistlik Saksamaa oli juba kallale tunginud Nõukogude Liidule paar nädalad varem kui juba meie kohalikud fašistlikud sabarakud pidasid oma salajasi koosolekuid üle kogu Pärnumaa. Kohalikest kulakute võsudest läksid metsa, algas organiseerimine nõukogude riigi kohalike aktivistide ja kohalike nõukogude korra ametnike massiline areteerimine ja tapmine. Pärnumaa esimene väike maakonna linna Kilingi-Nõmme langes esimesena 2 juulil 1941 juba valgete fašistlike röövlite kätte.

Pärnu linna rahvakaitse pataljoni juhtkond sai sellest teada 3ndal juulil, organiseeris kohe abirühma umbes 36 mehelise ja saatis Kilingi-Nõmme meelele appi, mille koosseisu kuulusin ka mina nende ridade kirjutaja.

Mind ja Kurul Jüri saadeti mootorrattast ette luuresse, sõitsime Kurul ees mina umbes 400 meetrilise vahemaaga järele aga veoautod meie järel umbes 800 meetrise vahemaaga, neid oli kolm, mehi 36, nii meie jõut-sime Saarde kaupluse juurte (praegune Ristiküla) kui meie Kuruli ja minu vahemaad kuidagi suurenes, jõudnud Liivamäe lähistele mina enam Kurul Jürit ei näinud, kuid minu mootorrattale

Paul Lilleleht, Liivamäe lahingu juht

Eduard Voll oli 1940-1941. a esimene Kilingi-Nõmme „punane“ linnapea, kelle Saarde Kaitseliidu mehed kinni võtsid ja viisid Talile. Mehel lasti ise omale haud kaevata ja siis lasi Kaitseliit tema reeturluse eest maha

Joonsaar Imantus – luges ette surmaotsuse

visati maantee truubi alt teele suur kivilahmakas mis lõi minu mootorratta esimese ratta risti ette ja ma kukusin teele, sell momendil mind haarasid tugevad mehe käed, löödi käsi relvaga tugev hoop otse näkku, ning viidi lähedal olevasse metsa, kus seisis üks tühi lamavoi vanger ja paar-kolm õige karvast püssidega meest. Samal momentil tehti mind relvutuks ja teatati, et olete areteeritud.

Kohe peale selle algas lahing metsavendade ja hävituspataljoni meeste vahel, mis kestis õige lühikest aega umbes 15-20 minutid. Kuidas lahing kulges, seda mina enam ei näinud aga igal juhul pantiitide võiduga, kuna nende positsioonid olid palju paremad ja hästi metsa varjatud ning nende kallale tung oli ootamata, sest luure ei saanud anda mingeid eelnevad siknaali vaenlase positsioonidest kuna luure tehti kahjutuks kuna aga Kurul Jüri lasti puutumata läbi.

Järgnevalt algaski minu vangi teekond Linavabriku

Paul Lillelehe lapsed, kes elavad Ameerikas – noorem tütar Koidula Tõotsov ja poeg Lembit Lilleleht-emeritust, Virginia Ülikooli keemia professor, külastasid 1997. a juulis Kilingi-Nõmme ja lahingupaika

keldrisse. Kui mind keldri uksest sisse lükati oli keller juba mehi täis, kuna üks silm mis veel vähegi nägi oli ka päevavalgusega välja jäänud ei olnud võimalik näha ega tunda kes need mehed olid. Mõne minutilise harjumusega pimetusega hakkasin mõnd meest juba tundma.

Esimene mees keda kohe ära tundsin oli Pärnu maakonna Täitevkomitee Sotsiaal osakonna inspektor Pärn Aleksander siis veel Haagel Sindi I Detsembri nimelise vabriku ametiühingu liige, ühtlasi oli ta olnud Reiu metsas kindlustustööde juhataja. Tema käest siis juba kuulsin, et Reiu metsas kindlustustöödel olid pantiidid kallale tunginud ka kindlustustööde teostajatele, maha oli lastud Tahkuranna valla Täitevkomitee esimees Kaljula August.

Siis tundsin veel ära Tihe-metsa valla Täitevkomitee esimehe Koppel Karla, aga ülejäänuid mina ei tundnud, kuna kõik nad olid selle ümbruse mehed, mina aga Uulu mees.

Nüüd siis meie vanglast, ruum oli väike ja kitsakene ilma aknata ja umbne, õhku vähe, kuna selles umbes 5 rm lises ruumis oli umbes 24-26

meest, kõik seisis püsti kuumus oli suur, kuna väljas oli suvi ja palav. Mehed nõudsid juua, siis toodi midagi piima taolist valged-halli vedelikku, kes aga seda tarvitas sellel kohe kõhu lahti lõi. Nõuti külla välja laskmist kuid seda ei tehtud, nii et kõik mis loomulik lasti põrandale ja nurka maha. Õhk läks nii paksuks, et võimatu oli midagi hingata peale selle veel erakorraline kuumus.

Niisuguses olukorras tuli meil olla pool päeva ja üks öö.

Samal ajal keegi teadlikum mees teadis rääkida, et eelmisel ööl so 4-5dat viidud samast keldrist maha laskmisele 29 inimest nende hulgas ka üks kuue kuine väike laps traktori jaama direktori poeg.

Viienda juuli õhtul avati keldri uks sisse tulid kaks meest väike paberi leht käes, see mees pidi olema Kilingi-Nõmme nahavabriku omanik Joonsaar, kes siis luges ette meie surma otsuse. Ja see kõlas nii: Eesti Vabariigi nimel ja Välikohtu otsusega olete kõik surma mõistetud mahalaskmise teel. Surma otsus viidakse täide kohe tunni jooksul arvates otsuse

Nõukogude valitsuse ajal lahingut tähistav mälestuskivi

ette lugemisest.

Nüüd siis algas see kõige hirmsam koletam aeg ja minutid ootata enda koera surma. Võite arvata, mida ütles süda ja enese tunne, kodu jäi naine väikse 6 kuuse lapsega ise noor abielumees elutöö alles ees ja nüüd järsku lõpp.

Usun, et selliseid mõtteid talus meist iga mees kuna kõik mehed olid alles elujõulised mehed.

Kuid siiski tuli meie kannatustele järsk lõpp, mis mahtus veel selle kahe tunni sisse. Väljast oli kuult õige tihedad püssi ja kuulipildujate tulistamist, ning järsku avati ka meie keldri uks ja lävele ilmus Punaarmee ohvitseri tuhm kuju, meid kamandati välja ja kästi koju minna, öeldi venekeeles ka seda, et linn on vaenlastest vabastatud.

Koppel Karla organiseeris mehed ja läks südalinna poole, meie aga Pärn Aleksandriga ja Haagliga palusime endid Pärnu viia kuna olime ju Pärnu pataljoni mehed. Sellega ka Punaarmee komandör nõustus ja meid toodi Pärnu 6nda juuli hommikul kella 11.00ks.

Teel Pärnu nägime kuidas Tahkuranna-Uulu vallas valged pantiidid tõmbasid Uulu vallamaja lipu vardasse sinimust valget lippu, nii et ka Uulus valitses juba kodanlik kord.

Olin siis jälle Pärnu rahvakaitse pataljonis kust ka algas minu päris tõsine sõjateenete kuni 1944 aasta lõpuni.

Hilisemate jutu ajamisega selgus, et Koppel Karla koos oma seltsimeestega alustas juba kahe tunni pärast lahnikud valgetega Kilingi-Nõmme linna piiril Mõisaküla ja Viljandi tee ristist, ning taandusid kaitse lahingutega Tallinna poole. Olemas olevate andmete ja meenutuste kohaselt kõik keldrist vabanenud, alustasid võitlust esitis rahvakaitse Viljandi rahvakaitse pataljonis ja hiljem kes ellujäid ka punaarmees, nii et kõik vangistatud on võidelnud ausalt kuni oma elu lõpuni, meie teada reetureid meie hulgas ei olnud.

See oleks lühidalt kõik mida meie surma mõistetud

elusad tunnistaja veel meenutada suudame ja oma allkirjadega ka kinnitame.

Lisaks oma meenutustele lisame ka veel selle teise vahetuse kinnipeetavate ja piinatud inimeste nimesid keda suudame veel meenutada ja kes pääsesid sellest kongist eluga, kuid kõik meie kaaslased on juba maanlasse varisenud, meie teada, võib ehk olla et mõni veel kusagil elab aga meil pole korda läinud neid avastada.

K.Koppel
10 juulil 1985

Toome siin ära Kilingi-Nõmme Linavabriku keldris kinnipeetavate nimesid 1945 6ndal juulil.

1) Kaasik Oskar Tihe-metsa valla Täitevkomitee aseesimees.

2) Ruusiaugu Ants – aktivist.

3) Kalev Vasiili – aktivist langes punaarmees koos kahe pojaga Veliikilugis.

4) Rõigas Juhan – külavolinik.

5) Toots Geena oli punaarmees.

6) Saurkeus – (eesnimi ei tea) aktivist.

7) Haagel – Sindi vabriku I detsember A/Ü liige.

8) Pärn Aleksander Pärnu maakonna Sotsiaal osakonna inspektor hävitus pataljoni võitleja.

9) Koppel Karl – Tihe-metsa valla Täitevkomitee esimees, hiljem punaarmee võitleja.

10) Allik Joann Tahkuranna valla varumis volinik ja rahvakaitse pataljoni võitleja, hiljem partisanide luure komandör.

11) Aavik Ants – Tihe-metsa valla sekreter 1941.

12) Aavik Antsu õde (elab vist Uue-Karistes veel).

13) Ruul (ees ja isanime ei tea).

14) Pärkmann – ees ja isanime ei tea, langes punaarmees.

15) Mall Juhan – langes Veliikluugi all.

Märkus: ülejäänud 10-11 inimese nimesid ei suutnud enam meenutada, pole ka kellegilt küsida. Põhimiselt kõik nad on langenud eabvõrtses lahingus vaenlasega.

Koostas K. Koppel
(kirjapilt muutmata)

Liivamäe lahingu mälestuskivi II variandi mälestusplaat

Linnapäevad Kilingi-Nõmmes

Kilingi-Nõmme linnapäevad toimusid sel aastal 9.–11. juuli peale aastapikust koroonapausi. Kolm päeva olid tihedalt sisustatud erinevate sündmuste ja tegevustega.

Kilingi-Nõmme linnapäevade avamine toimus kesklinnas, kus vallavanem kuulutas Kilingi-Nõmme linnapäevad avatuks. Reipa ühislaulmise ja Önnela akordioni saatel liikus rahvas rongkäigus kesklinnast Kilingi-Nõmme klubi taha, kus jätkus Lähkma pillimeeste eestvedamisel õhtulaulude kontsert koos kaasalaulmisega. Oli hea meel näha, et rahvas tahtis peale pikalt sunnitud kodusistumist kokku saada ja suhelda. Seda näitas reedene kontsert, kus klubi taha oli kogunenud üle ootuste palju rahvast. Kontserdi vaheajal sai vaadata klubis olevat lapinäitust „Lapivaip 100“, kus oli üles riputatud 100 erinevat lapivaipa. Peale õhtulaulude kontserti oli võimalus nautida suurepärase suveilma ja vaadata retrofilmi „Mehed ei nuta“.

Laupäeva hommik algas Saarde paisjärvel kalapüügi võistlusega. Hiljem sai suveaias päeva alustada Raili Lillelehe juhendatud paarisjoogaga ning käia Saarde valla kohalike kauplajate laadal. Laululaval seadis end samal ajal sisse koduleiva ja -karaski konkurss, kus pika proovimise peale sai kirja panna lemmikleiva ja -karaski. See ei olnud sugugi kerge ülesanne, sest väga häid maitseid oli palju nii leibade kui ka karaskite seas. Samal ajal oli võimalik kuulata tasuta loenguid „Vaimse tervise ABC“ ja „Kuidas stressiga toime tulla“.

Erinevalt eelmistest linnapäevadest oli sel aastal suveaias avatud spetsiaalselt lastele eraldatud lasteala, kus jätkus erinevas vanuses lastele tegevust kuni lõunani. Rohke osavõtt oli ka laste oma laadal, kus lapsed said esimesed kogemused ettevõtluses, müües oma küpsetatud küpsetisi. Oli tore näha, et lapsed olid loovad – peale riiete ja mänguasjade müüdi veel omatehtud saunavihtu ja ise korjatud ravimtaimi. Peale laada said lapsed kaasa lüüa erinevates tegevustes, mängida, sõita autodega liiklusalas linnakus või ratsutada ponidega, lasta käe peale teha hennamaalingut, joonistada puude vahele tõmmatud kiledele, ehitada lindudele pesakasti ja osa võtta võtta erinevatest töötubadest. Nii lastel kui ka täiskasvanutel oli võimalus osa võtta Dea

Jüriimäe juhendatud töötoast „Loominguline puit“, kus kõigile õpetati põnevaid pilte puidule kandma. Liisa Renneli ja Kadri Maniletsi juhendatud „Villa töötoas“ sai kraasida villa ja meisterdada endale väikese villast mänguasja. Mari Karon ja Heili Tohv juhendasid väga põnevat töötuba „Maagilised pärjad“, kus said kõik suured ja väikesed punuda endale üheksast erinevast lillest imeilusa pärja. Erinevaid ohutuslaseid mängu ja tegevusi korraldas lastele Saarde Naiskodukaitse jaoskond.

Veel pakkus lastele rõõmu Lasteteatri Rõõmulill etendus „Mina küll ei viitsi“ ja lasteala päeva lõpetanud joonistamisvõistlus „Ilus suvepäev Kilingi-Nõmmes“, millest võttis osa 19 suurt ja väikest last.

Laupäeva lõpetas suveaias toimunud kontsert, kus esinesid Curly Strings, Kurjad plaanid ja DJ Raunce.

Pühapäev algas koduloolise jalutuskäiguga koos kohalike koduloolastega ning jätkus orienteerumisvõistlusega. Tegemist polnud nii väga orienteerumisele keskendunud mänguga, vaid pigem ülesannete täitmisele keskendunud mänguga. Võistkonnad võisid liikuda ainult jalgsi (olgu see siis joostes, kõndides või sõrkides) ja läbi tuli käia vähemalt kaheksa punkti. Võistlejad said õppida tantsu ning seda lavale esitada, hüpata hüppenööri või kummikeksul, vahetada auto rehvi, ehitada oma-päraseid linnumaju, visata palli või ehitada torni, keerutada hularõngast ja läbida takistusrada. Esimesed kolm kohta said ka autasustatud, autasud panid välja Livonia Matkad, Allikukivi Veinimõis ja Kiki Lake Sup Rent.

Kilingi-Nõmme linnapäevad lõpetas Trio Kanter / Maar / Rei kontsert Saarde Katariina kirikus. Kontsert tõi kuulajateni nii kolme muusiku enda kirjutatud kompositsioonid kui ka tuntumad laulud, mis oli seatud kolmele vokaalile, klaverile, saksofonile ja kellamängule, mis sobisid kiriku miljöösse suurepäraselt.

Loodame, et igaüks leidis linnapäevadelt endale meeldiva sündmuse või tegevuse. Kilingi-Nõmme klubi tänab kõiki osavõtjaid, abistajaid ja organisereijaid, kes aitasid Kilingi-Nõmme linnapäevad paremaks muuta.

**Kinne-Riin Reest,
Merike Julle**
Kilingi-Nõmme klubi

Kalapüügivõistlusest

10. juuli varahommikul algas kalapüügivõistlus, kus püüda võis siis nii kalda pealt kui ka paadiga järvelt. Kokku oli püügiks aega 4 tundi. Võistlusest võttis osa 17 kalastajat, sealhulgas 2 last. Järvest püüti mitut liiki kalu, saadi nii latikaid, särge, ahvenaid ja kokresid.

Meeste arvestuses olid parimad:

1) Janek Ilves (kelle konksu otsa jäid latikad ja särjed, mis kaalusid kokku 3,9 kg)

2) Heino Kõks (kes sikutas järvest välja särjed, mis olid kogukaaluga 1,52 kg)

3) Rein Gustavson (võttis oma paadi ja tuli 4 tunni pärast kaldasse tagasi, tema tulemus oli 980 grammi kaaluv koger)

Võistkondlikult võttis osa 2

meeskonda.

1) Meeskond „Tea ja Vill”, nemad sikutasid välja nii särgesid kui ahvenaid, kogukaaluga 1,42 kg.

2) Melnits Senior ja Junior, (isa ja poeg sikutasid välja enamjaolt ahvenaid ja sinna sekka oli ka püütud mõni särg. Kogukaaluga 660 grammi).

Sel aastal oli au korraldada Saarde kalapüügi võistlust XII korda.

Kokkuvõttes sai hulgi auhindu välja jagatud ja kuulda on, et kalamehed juba ootavad järgmist võistlust.

Saarde kalapüük soovib kõigile kauni suve jätku.

Martin Lensment

Kokkuvõtte koduleiva ja karaski VI konkursist

... JA ME OLEME TAGASI!

Meil oli suur rõõm sellel kevadel nentida tõsiasja, et sellel aastal toimub KODULEIVA ja KARASKI KONKURSS taas! Registreerunud oli rohkem kui 6, mille seadsime enda jaoks piiriks konkursi korraldamisel.

Osalejaid oli lausa 10! Nii tore oli kohtuda „vanade“ meistritega – Mari Treial, Mare Tallo, Kunnar Kiis, Pille Kadak ja Katrin Pärn-Reiser.

Ja milline meeldiv üllatus oli kohtuda uute leivavalmistajatega – Kati Tilk, Janno Roos, Sven Reidla, Eve Närep ja Keit Randoja.

Tänu täheks said kõik osalejad kingitusena koju kaasa raamatu „Aiapidu“, et küpsetatud leiva juurde midagi veel valmistada.

Lihtsalt ei saa rääkimata jätta leivanimedest. Neid oli kohe palju ja erinevaid: Soojendav Matkaleib, Šokolaadipuuviljaleib, Singi-sibulaleib, Singi-kukeseene-sibulaleib, Kohalik Tõmmu, Banaani Üllatus, Nõgeseleib, Gurmeeleib seemnetega, Seemnepähklileib, Marja-seemneleib on vaid osa nendest.

Oleme tänulikud ka oma sündmuse toetajatele – COOP Kilingi-Nõmme, Kilingi-Nõmme Gümnaasium, H&H Lilled, OÜ Vilensa, Saarde vallavalitsus, Maarja Jalasto keraamika.

Erinevate eripreemiatega said tunnustatud Sven Reidla oma erilise Nõgeseleiva, Eve Närep ja Keit Randoja Marja-

Seemneleiva ja Kunnar Kiis oma erineva leivavalikuga.

Nagu ikka, oli kõige olulisem välja selgitada PUBLIKU LEMMIKUD.

Ülekaalukalt oli leivakonkursi publiku lemmikuks Singi-kukeseene-sibulaleib, mille küpsetajaks oli Kunnar Kiis.

Karaskikonkursi lemmikuks pärjati Rukkikarask, mille küpsetajaks Pille Kadak.

Palju õnne tegijatele!

Kahjuks oli lõpetamisel aeg väga piiratud ja palju jäi ütle mata! Kohtumiseni järgmisel aastal!

**Saima Tõigast
Sirje Jakobson**

Vaktsineerimisbuss Kilingi-Nõmmes

Viljandi Haigla vaktsineerimisbuss on Kilingi-Nõmmes 29. juulil kell 10.00–18.00 (vajadusel ka kauem) COOP-i kaupluse kõrval olevas parklas. Vaktsiinideks on Janssen ja Pfizer/BioNTech.

Eelinfo kohaselt on Viljandi vaktsineerimisbuss tulemas Kilingi-Nõmme veel ka 9. septembril 2021.

Head õpilased ja lapsevanemad!

Selleks, et peagi saabuvalle sügisel võimalikult julgelt vastu minna – käia koolis ja trennis, kohtuda sõpradega, tegeleda hobidega ja nautida meelelahutust – on parim lahendus lasta end vaktsineerida koroonaviiruse vastu. Suur tänu kõigile, kes on seda juba teinud. Teist igauhe panus on oluline selleks, et saaksime hoida sügisel Eesti elu avatuna.

Vaktsineerida saavad Eestis kõik alates 12. eluaastast. Kui teha praegu esimene vaktsiinistus, on veel piisavalt aega, et kooliaasta alguses vaktsineerimiskuur lõpetada.

Vaktsineerimine on praegu parim viis iseend ja oma lähedasi kaitsta. Vaktsineerimine annab nakatumiste hulga kasvades ja uute piirangute rakendumisel palju suurema tegutsemisvabaduse ning lihtsustab igapäevaseid toimetusi – vaktsineeritud inimesed ei pea jääma lähikontaktse eneseisolatsiooni, saavad lihtsamalt reisida ning külastada üritusi ilma testimata.

Vaktsineerimiskuu toime kestab vähemalt aasta. Vaktsineeritutele antakse ELi vaktsineerimise digitoend, mis kehtib samuti vähemalt ühe aasta ja mida saab kasutada reisimisel ja üritustel.

Alaalistel palume vaktsineerida

rima minna koos lapsevanema või seadusliku esindajaga. Vaktsineerimise minnes tuleb kindlasti kaasa võtta isikut tõendav dokument. Kui tunnete end haigena või olete lähikontaktse tõttu isolatsioonis, siis tuleb vaktsineerimine edasi lükata. Neid, kes on COVID-19 haigust põdenud, oodatakse vaktsineerima 4–6 kuud pärast tervenemist ja neil tuleb teha vaid üks kaitsesüst.

Praegu saab paljudes maakondades vaktsineerida end ka eelregistreerimata.

Kuidas saan vaktsineerida?

* Kõige lihtsam on helistada telefonil 1247, kust saab infot kõige lähemate vaktsineerimispunktide kohta ja kus saab juba ka kohe aja broneerida. Samuti saab sealt infot ilma eelregistreerimiseta vaktsineerimisürituste kohta.

* Aega on võimalik broneerida digiregistratuuris www.digilugu.ee. Alaealisele saab aja broneerida tema seaduslik esindaja.

* Värske info vaktsineerimise võimaluste kohta (sh kaart) on alati ülevaade ka veebilehel <https://vaktsineeri.ee/covid-19/lahen-vaktsineerima/>

**Haridus- ja Teadus-
ministeerium
Eesti Haigekassa**

Dr Arkadi Popov
arst

PANE ÕLG ALLA!
Aita hoida elu avatuna –
vaktsineeri **KOROONA VASTU** kohe!

Vaata vaktsineeri.ee või helista 1247

KiNG lõpetajad 2020/21 õppeaastal

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 12. klassi lõpetasid kuldmedaliga Helene Loorents ja Triinu Saar ning hõbemedaliga Merliin Kollamaa. Kiituskirja kehalises kasvatuses pälvis Henrik Tali. Klassijuhataja vanemõpetaja Helle Berg.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 9. klassi lõpetasid kiitusega põhikooli lõputunnistusel: Hedvig Annast, Greete-Liis Krapp, Sandra-Liisbet Lilleste, Kärt Pärnat ja Kaspar Vaikmaa. Ainekiituskirjadega lõpetasid: Grethe Karoline Kaljaste kehalises kasvatuses, Sandra Kivimurru eesti keeles ja kirjanduses ning inglise keeles, Elisa Johanna Lindov ühiskonnaõpetuses, Tõnis Hendrik Tallo kehalises kasvatuses, Ants Arumäe tehnoloogias ja inglise keeles ning Ingeliina Kore ja Anette Lensment käsitöös ja kodunduses. Klassijuhatajad Urve Jõgi ja vanemõpetaja Kairi Kalsoja. Õnnitleme kõiki lõpetajad, vanemaid ja õpetajaid!

Fotod: Sigrid Absalon

Surju malevlaste tegemistest

Saarde Õpilasmaleva Surju rühma malevlaste laager toimus 14.06–29.06. Kümme tublit tööpäeva mõnuses kuumuses. Sel aastal olid malevlaste peamised tööülesanded Surju koolimaja juures. Puhastasime staadionit ja koolimaja ümbrust ning lasteaija hoovi. Enne jaanipäeva korrasime Surju parki. Käisime hooldekodu aknaid pesemas ja peenraid rohimas. Kuna päevad olid mõnusaalt kuumad, siis noored kiirustasid peale tööd kohe ujuma ja seejärel koju.

26. juunil toimunud Töötukassa töötoas „Minu ülekantavad oskused“ tutvustati noortele erinevaid oskusi, nii loomingu- kui tehnilisi. Lisaks proovisid noored kirjutada CV-d ja pärast näidiste järgi endale sobivat töölist leida.

Ühise väljasõidu tegime Pärnu Kardikeskuse suverajale ning peale sõitu käisime noorete soovil ka Hesburgeris einestamas. Lõpuõhtul einestasime ja grillisime kõik koos.

Aitäh, Rutmar Lepik ja Viire Talts torede koostöö eest ning kokatäid, kes meile iga päev maitsvat sööki valmistasid. Ja eriliselt tänud Surju noortele, kes sellele kuumale vastu pidasid.

Riina

Surju rühma juhendaja

Saarde õpilasmaleva Kilingi-Nõmme rühm

28. juunist kuni 9. juulini tegutses taas Saarde õpilasmaleva Kilingi-Nõmme rühm. Sel aastal oli noorte soov malevasse saada erakordselt suur – ühele kohale laekus rohkem kui kaks sooviavaldust. Rühma töös sai võimaluse osaleda 15 last, neist 8 olid poisid ja 7 tüdrukud.

Nagu tavaks saanud, tehti tööd kaks nädalat. Suurema osa ajast tegutsesid malevlased kahel Saarde valla kalmistul – noored riisusid hooldamata jäänud haudadelt kokku mullusügisese puulehti, rohisid ja korrasid kivimüüri, Lisaks surnuaedadele jagus usinatele kätele tööd ka mujal linnas – malevlased riisusid puhataks Saarde Vabadussõja mälestussamba ümbruse, rohisid Suveaias, puhastasid raudaeda, korrasid parki ääristavat hekki ja lõikasid puudel võrseid. Praht sai koristatud ka Lavi ja Sillaotsa järve ümbrusest ning

Tihemetsat ja Kilingi-Nõmme ühendavalt kergliiklusteelt.

Et pärast neljatunnist tööpäeva nälg näpistama ei kipuks, said malevlased igapäevaselt toeka eine. Rahalised vahendid rühma toitlustamiseks saadi Haridus- ja Noorteameti Malevasuvi 2021 taotlusvoorst.

Malev ei oleks malev ilma ühiste vabaaja tegevusteta. Kilingi-Nõmme rühma noored osalesid Töötukassa koolituses, mängisid koos discgolfi ja muid sportlikke mänge, aitasid ise organiseerida rebaste ristimise, koosistumisi ja seltskonnamänge. Plaanis oli ka rattamatk, kuid sellest kujunes kuidagi sujuvalt vanemate transpordiga ratatseta, aga ühise telkimisega matk Marina külla Krossi järve äärde. Kahe nädalase malevaperioodi naelaks kujunes ühine väljasõit Valgeranna seiklusparki.

Selle aasta malev on lõppenud ja küllap nii mõnelgi malevasel on palgarahagi ammu juba kulutatud. Aga ma usun, et neisse noortes, kes osalesid Saarde õpilasmalevas, on jäänud jälj. Nad teavad, et surnuaed on püha koht, oskavad rohkem väärtustada oma lähedasi ja hindavad puhast keskkonda meie ümber.

Tekst ja fotod Viire Talts
rühmajuht

Rahvamuusikud Lähkmal

Mais ja juunis võis Lähkma-Saunametsa külamajas ja selle ümbruses kuulda pilliheliseid tavapärasest rohkem. Kuuel päeval tulid kokku pillimehed lähemalt ja kaugemalt, et juurde õppida uusi lugusid ja koos musitseerida. Läbi viidi neli pillimängu töötuba, ühisjämm ja rahvamuusikapäev. Rahvamuusikutele oli see justkui äratus talveunest, sest viiruse tõttu ei olnud ammu olnud võimalust koos mängida ja mõni pill oli pikal koroonaaajal sootuks toanurka seisma jäänud.

Suurepärane oli, et projektis löid kaasa erinevas eas muusikud – väikesed akordionistid, teismelised bändipoisid, keskealised pillisõbrad ning kogenumad mängijad. Üheks projekti eesmärgiks oligi erinevate põlvkondade koosmusitseerimine, kogemuste jagamine ning üksteiselt õppimine. Ürituste suureks toetajaks oli ilmataat, kes lubas tegevusi läbi viia õues, nii et praegusel keerulisel ajal sai mängida pilli üksteisest ohutus kauguses.

Pillimängu õpitubades koordineerisid tegevusi kohalikud eestvedajad Ave Kartau ja Aare Meibaum

ning korraga osales 15-20 pillimeest. Iga õpituba sai veidi erinev vastavalt osalenud pillimeestele. Et särtsu lisada, oli pillijämmi kutsutud juhtima tuntud lõõtsamängija ja Väägvere kapelli eestvedaja Ülle Kool Tartu maalt. Tore oli see, et kuigi jämm oli mõeldud rohkem pillimeeste ürituseks, olid kohal ka pealtvaatajad.

Kui pillijämm oli rohkem spontaanne ühismusitseerimine, siis finaaliüritus – rahvamuusikapäev, toimus juba kindlama kava järgi. Lähkmal peeti sellist üritust juba kolmandat korda. Esimene neist korraldati 2014. ja teine 2018. aastal. Pillimeeste hulgas oli nii neid, kes on kõigil kolmel üritusel kaasa löönud, aga ka uusi tulijaid. Laval esinesid nii üksikesinejad kui ka mitmed koosseisud. Pillidest olid seekord esindatud kitarrid, viiulid, mandoliinid, akordionid, lõõtsad, karmoškad, trummid, väikekanded, rahvakanded, kontrabass ja süntesaator. Väga toredate etteaste tegi lauluga „Suured koerad, väikesed koerad” kohalik Meibaumide pereansambel, mis on osalenud kõigil Lähkma rahvamuusikapäe-

Pärnumaa lõõtsahaiged on alati kohal. Foto: Kalju Sarapu

Õpetaja Sirli õpetab Tuulile, kuidas D-duuri kandel mängida C-duuri. Foto: Hele-Riin Kutsar

Öötundide improviseeritud ansambel, solist Grüne Ott. Foto: Hele-Riin Kutsar

vadel, seekord nägime laval koguni kolme põlvkonda. Kohalik Pärnu sakslane, lõõtsa- ja viiulimees Erhard Ohlhoff pani publiku kohe kaasa elama ja keerulisi rütmikombinatsioone kaasa plaksutama. Oma esimese õnnestunud etteaste tegid Ülle ja Mihkel Tuulik Pärnust mandoliinil ja lõõtsal. Kui Surjus on rahvamuusikapidu, siis on alati kaasa löömas ka omakandi viiulimees Jaanus Männik. Pärnu ansambel Metsatuka muusikud mängis väga meeleolukalt. Alati on Lähkmal esindatud olnud ka Pärnumaa Lõõtspillihaigete Seltsi mängijad. Projekti jooksul õppisid mitu uut lugu ära Önnela Teearu noored akordionistid, kes said oma esimese suures orkestris mängimise kogemuse. Pillimängu elavdas lauluga Toivo Kaiküll Tõitojalt. Lisaks pillimeestele oli peol esinemas koguni kaks kohalikku rahvatantsurühma – Surju Sõbratarid ja Vikkel. Pealtvaatajate hulgas oli kuulda arvamusi, et nii hingestatult esitatud rahvatantse ei olnudki tükil ajal nähtud. Kokku oli laval pillimehi-tantsijaid umbes poolsada. Pärast kontserdi

jätkus ühismängimine, mida juhtis Önnela Teearu. Kangemad pillimehed musitseerisid koos kihulas-tega varaste hommikutundideni.

Suur tänu kõigile pillimeestele, tantsijatele ja eestvedajatele! Aitäh korraldusmeeskonnale – Siim Kolla (helitehnika), Hele-Riin Kutsar ja Kalju Sarapu (pildid, videod), Kadri-Aija Viik (projektijuhtimine), Elina Ats, Jane Ats, Tiit Talts (toitlustamine), Laura Viik, Piia Jänes, Kätlin Jänes-Jefimov (meedia), Henri Viik, Martti Tarsalainen, Peter Viik, Vahur Viik (tehnilised tööd). Täname Riita ja Kalev Lillemetsa ning kõiki teisi lahkeid annetajaid publiku hulgas, kes aitasid pillimeeste kohvilauda katta!

Rahvamuusikud on Lähkmale oodatud ka järgmisel sügistalvisel perioodil, sest siis läheb käima juba järgmine pillimängu projekt, kus muuhulgas on võimalik tutvust teha mitmete pillidega, näiteks eesti lõõtsa ja harfiga. Projekte rahastab kohaliku omaalgatuse programm.

Ave Kartau

7. augustil Peebu kämpingus Väljakülas

Saarde valla külamängud

Ootame omavahel mõõtu võtma Saarde valla külade esindusi. Võistkonna suurus 1-10 inimest, kaasaelajate arv ei ole piiratud. Tooge oma küla Saarde valla kaardile - moodustage küla võistkond, pakkige kaasa sõbrad, abikaasa, lapsed ja hea tuju ning haarake naabertalustki kaasa memm ja taat. Võistlused ei murra konti ega eelda ülihead sportlikku taset. Ootamas on mitmed auhinnad. Üritus on tasuta.

Avatud on kohvik. Toimuvad vanavara ja lemmikloomade näitus. Kohalikel ettevõtjatel võimalus reklaamida ja müüa oma tooteid. Ilutulestik.

Ajakava

12.00 Külamängude pidulik avamine

12.15 Sportlikud ja seltskondlikud mängud külade esindustele

13.00 Kohalikud esinejad

Naisrahvatantsurühm Kilingi, eakate laulu- ja mängupunt Patlane, meesansambel Nõmmela, linetantsurühm KinLine ja naisrahvatantsurühm Surju Sõbratarid

14.00 Mälumäng

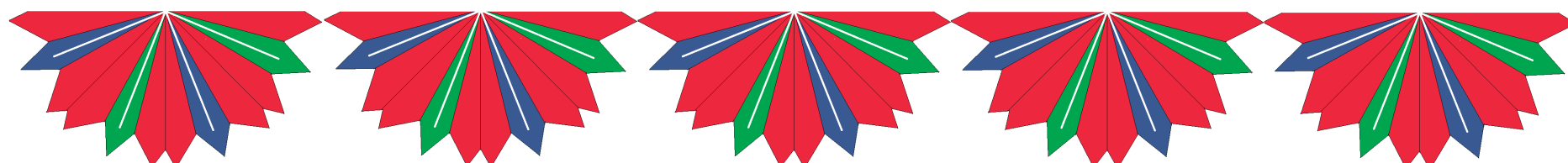
14.45 Jätkuvad sportlikud ja seltskondlikud mängud

17.00 Mängude pidulik lõpetamine

18.00 Jalakeerutuseks teeb muusikat Udo Jakobson

Täiendav info ja registreerimine tel 56676212 (Viire Talts)

tel 53738204 (Veiko Tugedam)

SPORT

Kilingi-Nõmme linnapäevade spordi tulemused

2021 Kilingi-Nõmme linnapäevade spordiprogramm oli jaotatud kahele päevale. Reede õhtupoolikul mängiti Saarde kinnise discgolfisarja 4. etapp. Väiksematest tüdrukutest võitis Margot Klettenberg ja poistest Rico Kalde. Neidudest edestas Marie Kielas Margaret Klettenbergi. Noormeestest saatis sel korral edu Robin Vainlot. Naiste arvestuse võitis ühepunktise eduga esikoha Reine Klettenberg. Sama napi võidu napsas Gerhard Gustav Pikkor Mihkel Nuudi ees. Sarja toetaja, Discsport OÜ poolt välja pandud Holari auhind jäi sel korral välja andmata. Saarde valla meistrite selgitamiseks arvestatakse viie paremini õnnestunud etapi kogusummat. 2021 discgolfi sari lõpeb 1. oktoobril.

Laupäev oli pallimängude päev. Võrkpallivõistlusele pääses 16 kohaliku valla esindajat. Kuus tundi kestnud pallilahingute tulemusel selgus 14. Rannakuningas – Ragnar Pähn ja 10. Rannakuninganna – Laura-Lissete Vunk.

3 x 3 korvpallivõistluse tarvis jooniti seekord kaks väljakut staadionile. Registreerunud 8 võistkonda lootsi kahte alagruppi. Finaali pääsesid kohalikest meestest komplekteeritud MAIK (I.J. Attim, A. Kask, M. Rannamaa, T. Sinijärv) ja Pärnut esindav meeskond „Ambaallid” (Max.Pärna, J. Aniste, R. Tammet, H. Pilme). Esikoha võitsid 22:8 pärnakad.

CTP parimad – Reine Klettenberg ja Erki Kangur

Meeste esikolmik vasakult – Mihkel Nuut, Gerhard Gustav Pikkor ja Markos Maidle

2021 linnapäevade jalgpall Tihemetsa staadionil – Tihemetsa vs. Kilingi-Nõmme

Laura-Lissete Vunk – Saarde Rannakuninganna 2021

Ragnar Pähn – Saarde Rannakuningas 2021

Jalgpalliturniiri parima mängija auhind Silver Pärnale

Kolmanda koha heitluse Põhja-Sakala valla vastu võitsid 13:12 „Mustad Pant-rid” (A. Klein, R. Ots, M. Kersalu, V. Kappak). Rõõm oli palliplatsil näha noori kosumängijaid. Võistkonda „Pärdik” kuulusid Jaan-Eerik Priske, Richard-Mattias Prints, Romeo Pärma, Joosep Priske ja võistkonda „Grim Reaper” Alvar Teder, Tom Kalde, Sten Murulaid, Mikk-Markus Manilets. Sopsuvõistlusele registree- ruse 8 huvilist. Esimesest voorust pääsesid võrdse viie tabamusega esikolmiku paremusjärjestust selgitama Arko Kask, Janar Aniste ja Kelly Solovjov. Võistluse võitis Janar Aniste. Nelja mehe konkurents toimu- nud pealpaneku võistluse võitjaks tuli Rait Tammet. Mõlemad võitjad kuulusid turniiri võitnud Ambaallide võistkonda.

Pealtnäha tasavägise Kilingi-Nõmme vs. Tihemetsa jalgpallivõistluse võitis 8:0 taas Kilingi-Nõmme esindus. Turniiri parima mängija auhinna pälvis nõmmekate puuri- luke Silver Pärn. Pääsmed kahele, õhtusele kontserdile suveaias, kingiti kõige hal- lima peaga mängumehele – Andu Voortile. Tänu Saarde valla spordi- elutoetajatele ja võistluste organisaatoritele: Erki Kan- gur, Sven Koovit, Indrek Attim, Ragnar Pähn, Taavi Õun.

Pildid Toivo Tallo

Kuum „Kingitus” Githa võimlejatele

Võimlemisklubi Githa võimle- jad esinesid Eestimaa VI võim- lemisspeol „Kingitus”, kuuludes suurima osalejaskonnaga Pärnumaa esindusse. Pärnumaalt olid ka pealavastaja – Pärnu vk Rüht peatreener Kai Esna, assistent Anu Nõmm ja muusi- kajuhina „meie mees” Toomas Voll.

Peopaigaks oli seekord suursugune A Le Coq Arena, õnnestunud esinemisi pääses tunnistama üle 2000 pealtvaa- taja.

Enne peaareenile pääsemist tuli taluda sõna otseses mõt- tes tuliseid proove-treeninguid harjutusväljakutel, sest ilma- taat kostitas pidulisi iga päev ligi 30-kraadise kuumusega. Kosutust pakkusid sagedased veejoomispausid ja juhenda- jad kogusid päevanormi jagu samme harjutajaid pihustitest kastes.

Githa oli esindatud kolmes erinevas masskavas – 3.-4. kl. tüdrukud kavas „Hurraaderii”,

5.-7. kl. piigad kavas „Tulekera” ja rühm Infinitumi neid kavas „Sinuga koos”. Kõik pidasid vapralt vastu, oldi üksteist toetavad, saades uue kogemuse võrra rikkamaks.

Kavad aitasid selgeks õpetada tree- nerid Margit Schmidt ja Eha Smolina, Tallinnas olid nõu ja jõuga abiks Kristi Sutt ja Ly Loorents.

Võimlejad ise said meeltulendava pildi oma sooritustest ERR vahendusel juba järgmisel päeval pärast kojusaabu- mist.

Järgmist Eestimaa suurimat võimle- mispidu tuleb oodata 5 aastat.

Margit Schmidt

46. Eesti omavalitsuste suvemängudel esindas Saarde valda perekond Kaljur

Kilingi-Nõmme linnapäevadega samal nädalavahetusel toimunud 46. Eesti omavalitsuste suvemängudel Käärrikul saavutas Mairo Kaljur orienteerumise lühirajal M55 vanuseklassis I koha. Markus Kaljur tuli M16 klassis 4. kohale ja Mari-Liis Kaljur N35 11. kohale. Samal hommikul osalesid Markus ja Liis-Marie Kaljur Kaitseliidu MV orienteerumises, kus võideti oma vanuseklassis vastavalt II ja III koht. Soovime neile edu hilissuvisteks EMV sprindiks ja tavarajal orienteerumiseks.

Meie valla sportlastest osalesid 46. Eesti omavalitsuste suvemängudel veel

Markus Kaljur

Karl Maidle võidukas Are valla võrkpallivõistkonnas ja Grete Karoline Kaljaste Pärnu linna kergejõustikusinduses.

Saarde valla esindust oodatakse 7. augustil Vändrasse osalema 10. Rohelise Jõe-maa suvemängudel. Programmis on meeste võrkpall, naiste sulgpall, petank, discgolf, kergejõustik, rulluisutamine ja juhtkonna-võistlus. Lisaks korraldajate poolt ette valmistatud teate-võistlus. Küsimuste korral ja

võistlemissoovist palun teavitada e-postile toivo@sksaarde.ee või mobiile 5332 6785.

Saarde valla Discgolfi sarja

5. etapp

R 30. juuli kell 18.00

1. etapp 6. mai kell 18.00
2. etapp 28. mai kell 18.00
3. etapp 18. juuni kell 18.00
4. etapp 9. juuli kell 18.00
5. etapp 30. juuli kell 18.00
6. etapp 13. august kell 18.00
7. etapp 3. september kell 18.00
8. etapp 1. oktoober kell 18.00

Võistlussari on TASUTA

Võistlussari info www.sksaarde.ee

Registreerimine toimub igale etapile eraldi www.discgolfmetrix.com

Peakohtunik: Erki Kangur +372 53936772
Info: erk94@hotmail.com

R. 27. augustil kell 21.00

Kilingi-Nõmme, Lavi järve ääres

TULEPIDU

Peaesineja **Alen Veziko**

Kilingi-Nõmme Vahvaja KK

Joogivee kasutamine kastmisveena ohustab veevarusid

Eesti Vee-ettevõtete Liit palub loobuda joogivee kasutamisest kastmisveena. Oluline on kastmist vältida hommikustel ja õhtustel tundidel, kui kodune veetarbimine on suurem.

Soojad ja päikesepaistelised ilmad rõõmustavad meid, kuid toovad endaga kaasa ka uued mured – taimed närtsivad, muru kolletub ja krõbiseb jalge all, tahaks peita ennast kül-mavee basseini. Praegune

kuumalaine on järsult suurendanud veetarbimist, mis on piirkonniti juba tekitanud tõsiseid probleeme vee-survega. Eestis on täna piirkondi, kus veevarustus on ülekoormuse tõttu korduvalt katkenud, sest vett kasutatakse rohkem kui puurkaevud ja veetötlusseadmed toota jõuavad.

Eesti Vee-ettevõtete Liidu tegevjuhi **Pille Aarma** sõnul on oluline märkida, et vee-ettevõtte peavad kinni pidama neile Keskkonna-

ministeeriumi poolt kehtestatud mahust. Ette antud limiite ei tohi ületada, sest need tuginevad teaduslikele uuringutele ja ületamise korral võib kogu piirkonna põhjavee kasutamine joogiveena osutuda edaspidi võimatuks. Ühisveevärgi süsteemide ehitamisel on arvestatud nende limiitidega ja esmatähtis on kõigile elanikele tagada puhas joogivesi.

Mitmed vee-ettevõtte on juba palunud oma klientidelt mõistvat suhtumist. **Täna ja**

lähipäevil on vaja hoolikalt jälgida ühisveevärgist veetarbimist! Suureks abiks on, kui kastmist välditakse ajavahemikel 7:00-10:00 ja 18:00-23:00, sest nendel kellaaegadel tarbitakse ühisveevärgi vett kõige enam. Tasub ka mõelda, kuidas kastmiseks vajaminevat vett tulevikuks varuda, võib-olla soetada vastavad mahutid.

Irina Vahtra

EVEL kommunikatsiooni-juht

Keskkonnaamet kogub taas teavet karuputke võõrliikide uutest kasvukohtadest

Keskkonnaamet ootab teavet karuputke võõrliikidest, et piirata nende ohtlike taimede levikut. Oluline on teada anda ka üksikute taimedest, sest üks taim võib anda kuni 100 000 seemet. Karuputke võõrliike on just praegu lihtne tähele panna, sest kätte on jõudnud nende õitseaeg.

Sosnovski karuputke ja hiid-karuputke on oluline tõrjuda, kuna need taimed on ohtlikud nii inimese tervisele kui ka meie kodumaisele loodusele.

Keskkonnaameti loodushoiutööde büroo juhataja Eike Tammekännu sõnul on riikliku tõrje õnnestumiseks vaja teada kõiki karuputke võõrliikide kasvukohti. „Igast tõrjumata kasvukohast levivad karuputke võõrliigid edasi. Seepärast ootame teavet taimede lei-

kohtadest kõikjalt – nii metsast, inimeste tagahoovidest kui ka põllu servast. Teretulnud on teated nii suurematest kolooniatest kui ka üksikute taimedega kohtadest,“ ütles Eike Tammekänd.

Karuputke võõrliigid on 1,5...4 m kõrgused ja säravalgete õitega taimed. Õiesarikates on üle 50, tipmises sarikas üle 100 väikese õisiku, alumised õisikud on pikemad kui keskmised. Taimede lehelabad on kuni ühe meetri laiused ja enam kui meetri pikkused, varred on jämedad, soonilised, karekarvased, punakate täppide ja triipudega. Lähemalt saab lugeda Keskkonnaameti kodulehelt.

Alates riikliku tõrje algusest 2009. aastal jõuab igal aastal Keskkonnaametini teateid uutest kasvukohtadest umbes sajalt hektaril.

„Selle põhjal võib järeldada, et teadmata kasvukohti on üle Eesti jätkuvalt veel üksjagu palju,“ tõdes Tammekänd. Kõige suurem hulk teateid karuputke võõrliikidest laekubki nende õitsemisajal, mil säravalgete suurte õisikutega taimed paistavad kaugele ja püüavad pilku. Teadaolevaid kasvukohti on üle Eesti ligikaudu 3000 hektaril, neid saab näha Maa-ameti kaardirakendusest.

Taimest teatamiseks on kaks võimalust:

- tee karuputke võõrliigist foto ja saada see koos asukohakirjeldusega aadressile info@keskkonnaamet.ee;
- sisesta vaatlus loodusaatluste andmebaasi.

Kõik taimede uued kasvukohad kaardistatakse, lisatakse andmebaasi ja liidetakse riikliku tõrje plaani-

desse.

Eike Tammekännu sõnul on väga teretulnud ka maaomanike või kohalike elanike enda tõrjeteguvus. Keskkonnaamet on sel juhul igati valmis nõuga aitama. „Näiteks üksikuid taimi võib oma maalt ka labidaga välja kaevata. Seejuures on oluline kasutada kaitserõivaid ja kindaid ning katta nägu,“ toonitas ta.

Karuputke võõrliigid on kantud võõrliikide nimekirja ka Euroopa Liidu tasan-dil. See tähendab, et nende kasvatamine ja igasugune leviku soodustamine on keelatud. Eestis korraldab karuputke tõrjet Keskkonnaamet ja tõrjetööd kestavad maist kuni septembrini.

Andri Kүүts

Keskkonnaameti avalike suhete nõunik

Müüa kuivad ja toored küttepuid 25 cm – 75 cm, 30 cm võrkkotis. Kuivad klotsid 40 l kotis! **TEL. 513 2013** Sass Veelikselt.

Müüa **puitbrikett**. briketipoisid.ee **Kuivad ahjupuud. Kaminapuud 40 l võrkkotis.** Telefon **5120 411** Peeter

Kilingi-Nõmme Keskkooli üheksanda lennu kokkutulekust osavõtjad tänavad kohviku juhatajat Lenn Virvet ja töötajaid meeldiva teenindamise eest.

IX lennu nimel Malle Andla

"NÄITERING 30"

31. juulil kell 17.00 Saunametsa külas Kargoja talu hoovil

Surju näiteringi esituses Külliki Veede komöödia "EMA LÄHEB MEHELE"

Ootame teid

***Tähistama sünnipäeva
***Nautima näitemängu
***Tantsima ansambli "Elumees" saatel

Võimalik on ennast kostitada kodukohvikus

Sisepääs 5.-

Ootame teid!

Kilingi-Nõmme teostab korstnapühkimise töid firma „KORSTNAHUNT“.

Korstnapühkija tuleb, kui helistate telefonile 515 5912 või teete tellimuse eposti aadressile korstnahunt@gmail.com

Töö kiire ja korralik!

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

OU ETEST PR ostab METSA- JA PÕLLUMAAD

Tel 504 5215, 514 5215 info@est-land.ee

Maharanne lillekiigu õpitut

30.07.2021 kell 15.00-17.00

Saarde Kesktoekeskuses Kilingi-Nõmme

Kuhu minna meie vallas

Reedel, 30. juulil kell 15.00 Makramee lillekiigu õpituba Saarde Käsitöökeskuses

Kell 18.00 Saarde valla Discgolfi sarja V etapp Kilingi-Nõmme discgolfirajal.

Laupäeval, 31. juulil kell 17.00 Näitering 30 Kargoja talu hoovil. Mängitakse K.Veede komöödiat „Ema läheb mehele“. Sissepääs 5 €.

Pühapäeval, 1. augustil Noorte motokrossi EMV IV etapp Lauri krossirajal.

Neljapäeval, 5. augustil kell 18.00 Eesti koguperefilm „Kratt“ Kilingi-Nõmme klubis. Pilet 3 €, perekaardiga 7 €.

Reedel 6. augustist kuni pühapäevani 8. augustini Maagilise Maailma festival Kõveri Puhkekeskuses. Lisainfo <https://www.ticketer.ee/maagilise-maailma-festival/>

Naistelaager Väiksed sammud Vango lmedemaal. Info monika@vaiksedsammud.ee

Laupäeval, 7. augustil kell 9.00 MX liiga etapp Lauri krossirajal.

Kell 10 algavad Saarde valla külamängud Peebu kämpingus Väljakülas.

Reedel. 13.augustil kell 11.00 Eesti looduse päeva retked raames Saesaare raba taastamise retk, retkejuht Mihkel Tiido. Lisainfo RMK kodulehelt.

Kell 18.00 Saarde valla Discgolfi sarja VI etapp Kilingi-Nõmme discgolfirajal.

Reedel, 20. augustil algusega kell 11.00 Tšilliroogade õhtu „Tšill ja chill“ ning III Tšillisõprade kokkutulek Metste talus.

Laupäeval, 21. augustil kell 8.00 algab Saarde XX Kaitsepäev. Toimuvad laskevõistlus Lauri karjääris, Perepäev Kilingi-Nõmme linnas, väitluspaneel, kontsert, kus esinevad Kaitseleidu Pärnumaa maleva orkester SAXON brass bänd ning Politsei- ja Piirivalve Orkester ja ansambel Metsatõll Kilingi-Nõmme suveaias. Tasuta.

Kell 14.00 Veinimõisaromantika Allikukivil. Toimuvad ekskursioonid, avatud kohvik.

Kell 20.00 Metsamüstikaromantika Sigaste külas. Kohal jutustaja Piret Päär ja pärimusmuusik Kulno Malva, teatristuudio TRAA ja üllatuskülalised, vaadata saab kodukino. Pilet 10 €, lastele tasuta.

Pühapäeval, 22. augustil kell 14.00 Veinimõisaromantika Allikukivil. Toimuvad ekskursioonid, avatud kohvik.

Reedel, 27. augustil kell 21.00 Tulepidu Lavi järve ääres. Peaesineja Alen Veziko.

Laupäeval 28. augustil kell 12.00–17.00 Saarde valla kodukohvikute ja garaažimüügipäev.

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile signe.laagus@saarde.ee 15. kuupäevaks.

Õnnitleme!

Juuli

LAIN TOODU	98
HELJU ZAITSEVA	96
AINO ARROS	92
IRMA PUUSEPP	90
LEONHARD MITT	90
HELJU KARTAU	89
ENDEL MURUMAA	88
MAIMU LUBI	88
HILDA MERISTE	88
ELLI MIILITS	87
MILVI KOOBAS	86
JÜRI PÄRN	86
AIDE-KOIDULA ILULA	85
VILMA KOHV	84
VAIKE VEISNER	84
LINDA AUNIS	83
LAIN JÄRVE	83
HILJA NURMSOO	83
HIIE ANTONS	83
JAAN MIKK	83
LINDA PAE	83
VAIKE-ILME PIKKOR	83
MILVI PÄÄSUKE	82
VILVE KULL	82
HELGI KOSENKRANIUS	82
EDVI TEEARU	80
LEILI SARAPIK	75
EVI PIHELKAS	75
HELJU TAMM	75
LEONID LJUBIMOV	75
RIHO PAIS	75
AIME PURRE	75
MALLE LEHTMAA	75
VELLO KLAAR	75
PEEP KUKK	70
TARMO ROOD	70
URVE PAJULA	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

KÜTTEPUUDE MÜÜK

Kuiv ja toores lehtpuu pikkusega 25-75 cm.
Kuivade puude tellimine sügiseks.
Järelmaksuvõimalus.

Info tel. 5669 6987 Janek

Korstnapühkija Rainer Pirjo

Tase 4
kutsetunnistuse nr 153050

tel 5844 0510
rainer010203@hotmail.ee

www.korstnad-kolded.ee

Uued vallakodanikud

Anne Mägi ja Karel Piile perre sündis 28. juunil poeg **RON ALEKSANDER PIILE**

Andra Ennoki ja Siim Saksa perre sündis 1. juulil tütar **KRETLY SAKS**

Sirle Stepanovi ja Tarvi Odem perre sündis 9. juulil poeg **TARMO-SAMUEL ODEM**

Kilingi-Nõmme klubis
Neljapäeval, 5. augustil kell 18.00

Pilet 3 €, perekaardiga 7 €. Filmi pikkus 1h 47min.

Tempke Majandus

Ostame kasvavat võsa Teie kinnistutelt Saarde vallas

Kraavid, metsaalad, põllualad, teeservad ja talukohad

53458630 Tauri Õigus
Tempke Majandus OÜ

Mälestame lahkunuid

HILJA-JOHANNA PÄÄSUKE
25.10.1932 – 16.06.2021

EDA KASE
28.12.1949 – 04.07.2021

TERESAS VASJUK
12.04.1960 – 06.07.2021

ANN SAAR
28.10.1922 – 10.07.2021

LAIN TEEMANT
05.08.1933 – 26.07.2021